

Sygn.akt III AUa 1083/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SO del. Dorota Zarzecka

SA Alicja Sołowińska

Protokolant: Agnieszka Maria Oleńska

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji wnioskodawczyni E. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w B. V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 września 2012 r. sygn. akt V U 1240/12

oddala apelację.

sygn. akt III AUa 1083/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił E. K. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Organ rentowy ustalił, że wnioskodawczyni nie rozwiązała stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy.

Z powyższą decyzją nie zgodziła się E. K. i wniosła odwołanie podnosząc, że spełniła wszystkie warunki do przyznania świadczenia przedemerytalnego.

Wyrokiem z dnia 12 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił odwołanie.

Z ustaleń Sądu wynika, że E. K. urodzona (...) legitymuje się uznanym przez organ rentowy okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 37 lat, 9 miesięcy i 19 dni. Ubezpieczona w okresie od 17 marca 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. zatrudniona była na podstawie umowy o pracę w Firmie (...) sp. z o. o. w likwidacji. Rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z powodu likwidacji pracodawcy. W okresie od 14 grudnia 2009 r. do 31 sierpnia 2010 r.

wnioskodawczynie pracowała na podstawie umowy cywilnoprawnej. Z dalszych ustaleń Sądu wynika, że w okresie od 1 września 2010 r. do 31 października 2011 r. E. K. zatrudniona była na podstawie umowy o pracę w (...) sp. z o. o. w B.. Stosunek pracy ustał z upływem czasu, na który zawarta była umowa. Od dnia 7 listopada 2011 r. do 18 kwietnia 2012 r. E. K. była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w B. jako osoba bezrobotna. Od dnia 11 maja 2012 r. jest ponownie zarejestrowana. W okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia. W dniu 19 czerwca 2012 r. odwołująca wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z żądaniem wypłaty świadczenia przedemerytalnego, które decyzją z dnia 3 lipca 2012 r. nie zostało przyznane.

Przystępując do prawnej oceny sprawy Sąd Okręgowy przytoczył art. 2 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych i stwierdził, że przesłankę rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy czy też z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, warunkującą prawo do świadczenia przedemerytalnego, należy odnosić do zatrudnienia, które ustało przed zarejestrowaniem bezrobotnego. Wskazał, że wnioskodawczynie nie była zarejestrowana jako osoba bezrobotna po rozwiązaniu stosunku pracy z powodu likwidacji pracodawcy w dniu 31 grudnia 2009 r. Nabyła ona status osoby bezrobotnej dopiero po kolejnym zatrudnieniu, które ustało z upływem czasu, na który zawarta była umowa o pracę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniosła wnioskodawczynie zaskarżając go w całości i zarzucając mu błędną wykładnię art. 2 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych poprzez stwierdzenie, że przesłankę rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, czy też z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, warunkującą prawo do świadczenia należy odnieść do zatrudnienia, które ustało przed zarejestrowaniem bezrobotnego.

Wskazując na powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne. Nie są one zresztą w apelacji kwestionowane. Na aprobatę zasługuje także dokonana przez Sąd pierwszej instancji prawna ocena sprawy.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U.2004 r., nr 120, poz. 1252 ze zm.) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn. Świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki: nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna; w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych; złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych - art. 2 ust 3 ustawy.

Wnioskodawczynie 55 lat ukończyła (...) Jej okres składkowy i nieskładkowy wynosi 37 lat, 9 miesięcy i 19 dni. W okresie od 17 marca 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. E. K. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w Firmie (...)

sp. z o.o. w likwidacji. Jak wynika ze świadectwa pracy umowa o pracę została rozwiązana wskutek wypowiedzenia jej przez pracodawcę (k. 13 akt ZUS). Sąd pierwszej instancji stwierdził, że rozwiązanie tego stosunku pracy było wynikiem likwidacji pracodawcy. W okresie od 14 grudnia 2009 r. do 31 sierpnia 2010 r. wnioskodawczyni pracowała na podstawie umowy cywilnoprawnej w spółce z o.o. (...), a w okresie od 1 września 2010 r. do 31 października 2011 r. pracowała w tej spółce na mocy umowy o pracę Stosunek pracy ustał wraz z upływem czasu, na który umowa była zawarta (k.14 -15 akt ZUS). Od dnia 7 listopada 2011 r. do 18 kwietnia 2011 r. wnioskodawczyni była zarejestrowana jako bezrobotna. Od dnia 11 maja 2012 r. ponownie jest zarejestrowana jako bezrobotna.

W świetle tych ustaleń rozstrzygnięcia wymagało, czy skarżącej przysługuje świadczenie przedemerytalne. Sąd Okręgowy odmówił przyznania odwołującej tego świadczenia wskazując, iż po rozwiązaniu stosunku pracy w dniu 31 grudnia 2009 r., (które w ocenie Sądu nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy), nie była ona zarejestrowana jako bezrobotna. Wnioskodawczyni kwestionowała dokonaną przez Sąd pierwszej instancji interpretację przepisów ustawy podnosząc, że podjęcie zatrudnienia w ramach umowy zlecenia, a następnie umowy o pracę w spółce (...) nie powinno pozbawiać jej prawa do świadczenia. Argumentacja wnioskodawczyni była jednak nieuprawniona.

Zauważyć w pierwszej kolejności należy, iż regulacja prawna ubezpieczenia społecznego cechuje się tym, że ma ona charakter regulacji ścisłej, na którą składają się normy bezwzględnie obowiązujące. Z określonymi elementami stanu faktycznego przepisy prawa wiążą powstanie określonych skutków prawnych, niezależnie od woli stron. Stanowisko to jest przyjmowane zarówno w piśmiennictwie (por. np. T. Zieliński, Ubezpieczenia społeczne pracowników, Warszawa-Kraków 1994, s. 85), jak i w judykaturze (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., I UZP 2/05, OSNP 2006/5-6/88). W prawie ubezpieczeń co do zasady nie ma miejsca na przyznawanie uprawnień w drodze uznania. Dotyczy to także przepisów ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, które wymagają ścisłej interpretacji.

Uzyskanie prawa do świadczenia przedemerytalnego przez osobę ubezpieczoną zostało uzależnione od określonych przesłanek, których realizacja musi nastąpić w określonym porządku chronologicznym. Prawo do świadczenia można uzyskać wówczas gdy bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy osoba ubezpieczona rejestruje się jako bezrobotna. Jeśli zaś po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, ubezpieczony podejmuje kolejne zatrudnienie, dopiero po którego ustaniu z innych przyczyn lub w innych w innych okolicznościach, rejestruje się jako bezrobotny, to nie nabywa prawa do świadczenia przedemerytalnego. Taka interpretacja art. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych jest zgodna ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 23 maja 2012 r., sygn. I UK 437/11, (LEX nr 1214558) zapadłym na tle innej toczącej się przed tut. Sądem Apelacyjnym sprawy o podobnym stanie faktycznym. Sąd Najwyższy stwierdził pisemnych motywach rozstrzygnięcia, że celem świadczenia przedemerytalnego jako jednego ze środków zapobiegania bezrobociu jest pomoc osobom, które w określonych okolicznościach utraciły zatrudnienie jako źródło utrzymania i ze względu na wiek oraz odpowiednio długi staż ubezpieczeniowy z jednej strony nie mają szans na kontynuowanie aktywności zawodowej na rynku pracy, a z drugiej strony w niedługim czasie będą mogły ubiegać się emeryturę. Sąd Najwyższy interpretując art. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych stwierdził, że z ustanowionego w art. 2 ust. 3 pkt 1 wymagania bycia „nadal” bezrobotnym przez osobę, o której stanowi art. 2 ust. 1 pkt 5 wynika, że w pierwszym z wymienionych przepisów chodzi o sześciomiesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych związany z nabyciem statusu osoby bezrobotnej **bezpośrednio** po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracownika, a nie po późniejszym ustaniu zatrudnienia w okolicznościach innych niż określone w art. 2 ust. 1 pkt 5 lub późniejszym zaprzestaniu innej działalności zarobkowej. Z art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy wynika, że taka osoba (określona w art. 2 ust. 1 pkt 5) nie traci prawa do zasiłku przedemerytalnego jedynie w przypadku podjęcia w tym właśnie okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

Podzielając powyższe stanowisko Sądu Najwyższego trzeba stwierdzić, iż wnioskodawczyni nie mogła skutecznie ubiegać się o świadczenie przedemerytalne. Nie nabyła ona bowiem statusu osoby bezrobotnej bezpośrednio po ustaniu stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy. Status ten uzyskała dopiero po rozwiązaniu kolejnej umowy o pracę z upływem czasu, na który była zawarta. Nieuzyskanie przez odwołującą statusu osoby bezrobotnej

bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy powoduje niemożność nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

W tym stanie rzeczy apelacja była niezasadna. Dlatego też na mocy art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.

E.Z.